

S. Sayısı : 210

Türkiye - Yunan dostluk, bitarafılık. uzlaşma ve hakem muahedenamesi ile samimî anlaşma misakına munzam muahedenamenin tasdiki hakkında kanun lâiyhası ve Hariciye ve Millî müdafaa encümenleri mazbataları (1/1039)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar müdürlüğü
Sayı : 6/1928

7 - V - 1938

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

30 teşrinievvel 1930 tarihli Türk - Yunan dostluk, bitarafılık, uzlaşma ve hakem muahedenamesi ile 14 eylül 1933 tarihli samimî anlaşma misakına munzam muahedenamenin tasdiki hakkında Hariciye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 6 - V - 1938 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil
C. Bayar

Esbabı mucibe lâiyhası

Türkiye ile Yunanistan arasında mevcut samimî dostluk bağlarını daha ziyade tekâmül ve inkişaf ettirmek kasdü niyetile Yunanistanla 30 teşrinievvel 1930 tarihli Türk - Yunan dostluk bitarafılık, uzlaşma ve hakem muahedenamesile 14 eylül 1933 tarihli samimî anlaşma misakına munzam bir muahedename 10 sene meri olmak üzere ahiren Ankarada içtima eden Balkan misakı konseyinin içtımâr sıralarında parafe edilmiş ve 27 nisan 1938 tarihinde 18 - III - 1938 tarih ve 8278 sayılı Heyeti Vekile kararına tevfikân Atınada imza kılınmıştır.

Türkiye ile Yunanistanı teahhüd altında bulunduran iki taraflı ve çok taraflı muahede, anlaşma ve uzlaşmaları hiç bir suretle ihlâl etmeyecek olan işbu munzam muahedename ile esasen çok samimî olan iki taraf münasebatının daha ziyade inkişaf ve takviyesi ve Türk - Yunan hududlarının daha esaslı bir emniyet altına alınması ve iki memleketin umumî sulh ve sükûn ülküsüne ve memleketlerinin dahilî inkişafı için istedikleri huzura olan bağlılıklarının bir defa daha teyidi istihdaf edilmiştir.

Türkçe tercemesile birlikte takdim edilen bu munzam muahedenamenin tasvib ve tasdiki Büyük Millet Meclisinin yüksek rey ve takdirlerine arz olunur.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye encümeni

Esas No. 1/1039

Karar No. 21

28 - V - 1938

Yüksek Reisliğe

30 teşrinievvel 1930 tarihli Türk - Yunan dostluk, bitaraflık, uzlaşma ve hakem muahedenamesile 14 eylül 1933 tarihli samimî anlaşma misakına munzam muahedenamenin tasdiki hakkında Hariciye vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 7 mayıs 1938 tarih ve 6/1928 sayılı tezkeresile Büyük Meclise sunulan kanun lâyihası Encümenimize havale buyurulmakla Hariciye vekili Dr. Tevfik Rüştü Aras hazır olduğu halde tedkik ve mütaalea olundu:

Esasen mevcut bulunan ve iki memleket arasındaki münasebeti daha ziyade inkişafa hadim olacağı görülen işbu munzam misaka müteallik

kanun lâyihası Encümenimizce aynen kabul olunmuş ve havalesi mucibince Millî Müdafaa encümenine tevdi buyurulmak üzere yüksek katınıza sunulmuştur.

Hariciye E. Reisi	M. M. N.	Kâtib
Trabzon	Kastamonu	Kastamonu
H. Saka	Ş. İlden	Ş. İlden
Kocaeli	İzmir	Niğde
S. Yiğit	H. Menteşe	K. İrdelp
Diyarbakır	Erzurum	Kars
Z. M. Alsan	P. Demirhan	M. Akyüz
Antalya	Elâzığ	Tokad
Dr. C. Tunca	F. Aykaç	N. Poroy

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Millî Müdafaa Encümeni

Esas No. 1/1039

Karar No. 66

30 - V - 1938

Yüksek Reisliğe

30 teşrinievvel 1930 tarihli Türk - Yunan dostluk, bitaraflık, uzlaşma ve hakem muahedenamesi ile 14 eylül 1933 tarihli samimî anlaşma misakına munzam muahedenamenin tasdiki hakkında Hariciye vekilliğince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulduğuna dair olub Hariciye encümenince müzakere edilerek yazılan mazbatasile birlikte Encümenimize verilen Başvekâletin 7 mayıs 1938 tarihli ve 6/1928 sayılı tezkeresi ve bağlı evrakı Hariciye vekili ile M. M. Vekilliğinden gönderilen memuru huzur ile okundu ve görüşüldü.

Esbabı mucibeye ve verilen izahata ve mevcut bulunan her iki memleket arasındaki münasebata ve bunun inkişafına hadim olan işbu

kanun lâyihası Encümenimizce aynen kabul edilmiş olmakla Heyeti Umumiyenin tasvib nazarma arz olunmak ve müstacelen müzakere edilmek ricasıyla Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

M. M. En. Rs.	M. M.	Kâ.
Diyarbakır	Erzurum	Samsun
Gl. K. Sevüktekin	Ş. Koçak	R. Barkın
Antalya	Erzurum	Sinob
C. Mengülibörü	A. Akyürek	C. K. İncedayı
Balıkesir	Balıkesir	Tekirdağ
C. Esener	H. Çarıklı	R. Apak
Tokad	Çoruh	Kars
H. Konay	Asum Us	H. Kızıldoğan
Yozgad	Manisa	Muğla
Celâl Arat	K. N. Duru	N. Tuna

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

30 teşrinievvel 1930 tarihli Türk - Yunan dostluk, bitaraflık, uzlaşma ve hâkem muahedenamesi ile 14 eylül 1933 tarihli samimî anlaşma misakına munzam muahedenamenin tasdikına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Türkiye ile Yunanistan arasında 27 nisan 1938 tarihinde Atınada imzalanan 30 teşrinievvel 1930 tarihli Türk - Yunan dostluk, bitaraflık, uzlaşma ve hâkem muahedenamesi ile 14 eylül 1933 tarihli samimî anlaşma misakına munzam muahedename kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun ahkâmını icraya

Hariciye vekili memurdur.

6 - V - 1938

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>C. Bayar</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. R. Aras</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>Ş. Kesebir</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>F. Kurdoğlu</i>

30 TEŞRİNİEVVEL 1930 TARİHLİ TÜRK - YUNAN DOSTLUK, BİTARAFLIK, UZLAŞ-
MA VE HAKEM MUAHEDENAMESİ İLE 14 EYLÜL 1933 TARİHLİ SAMİMÎ ANLAŞ-
MA MİSAKINA MUNZAM MUAHEDANAME

Türkiye ile Yunanistan, kendilerini teyemmünen birleştiren bağları daha ziyade tekâmül ettirmek arzusu ile mütehassis oldukları ve kendilerini müteakabilen teahhüd altında bulunduran iki taraflı ve çok taraflı muahede, anlaşma ve uzlaşmaları her hangi bir surette ihlâl etmeyecek munzam bir muahedename akdini arzu ettikleri cihetle aşağıdaki hükümleri kararlaştırmışlardır:

Birinci madde

İki Yüksek Âkid Taraftan biri, bir veya bir kaç Devlet tarafından sebebiyet verilmeyen bir taarruza uğradığı takdirde diğer Yüksek Âkid Taraf, mezkûr Devlet veya Devletlerin askerlerini, silâhlarını, harb mühimmatlarını geçirmek veya erzak, hayvanat ve saire tedarik etmek ve nihayet ricat halindeki ordularını geçirmek veyahud askerî keşiflerde bulunmak üzere kendi topraklarından istifade etmesine icabında silâhla mümanaat ederek bitarafliğini muhafaza etmeği teahhüd eder.

İkinci madde

İki Yüksek Âkid Taraftan biri üçüncü bir veya bir kaç Devlet tarafından hasmane bir harekete uğradığı takdirde, diğer Âkid Taraf vaziyete çare bulmak üzere bütün gayretlerini sarfeyecektir. Bu gayretlere rağmen muharebe bir emri vaki olacak olursa, her iki Âkid Taraf, kendi yüksek menfaatlerine uygun bir hal suretine vâsıl olmak maksadile vaziyeti hayırhahane bir zihniyet ve itina ile tekrar tedkik etmeği teahhüd ederler.

Üçüncü madde

İki Yüksek Âkid Taraf, kendi toprakları üzerinde diğer memleketin huzur ve emniyetini bozmak veya Hükümetini değiştirmek maksadını güden teşekkül ve tecemmülin vücut bulmasına ve ikametine ve yine diğer memlekete karşı propaganda veyahud her hangi başka bir vasıta ile mücadele tasavvurunda bulunan şahıs veya tecemmülin ikametine aslâ meydan vermemeği teahhüd ederler.

Dördüncü madde

Yüksek Âkid Taraflar karşılıklı, iki veya bir çok taraflı olmak üzere akdettikleri halen meri teahhüdlerinin işbu muahedename hükümlerinden ayrı olarak tesirlerini tamamilen icraya devam edeceğini kararlaştırmışlardır.

Beşinci madde

Tasdiknamelerin teatisi tarihinden itibaren meriyete girecek olan işbu muahedename, on sene müddetle akdolunmuştur. İnkızasından bir sene evvel Yüksek Âkid Taraflardan hiç biri canibinden feshedilmediği halde aynı müddetle meri kalacak ve hep bu suretle devam eyleyecektir.

Yüksek Âkid Taraflar, 30 teşrinievvel 1930 tarihli Türk - Yunan dostluk, bitaraflık, uzlaşma ve hakem muahedenamesi ile 14 eylül 1933 tarihli samimî anlaşma misakının, meriyet müddetine müteallik hükümlerine rağmen, işbu muahede gibi aynı müddet zarfında meri olacağını kararlaştırmışlardır.